

Валентина КОВАЛЕНКО

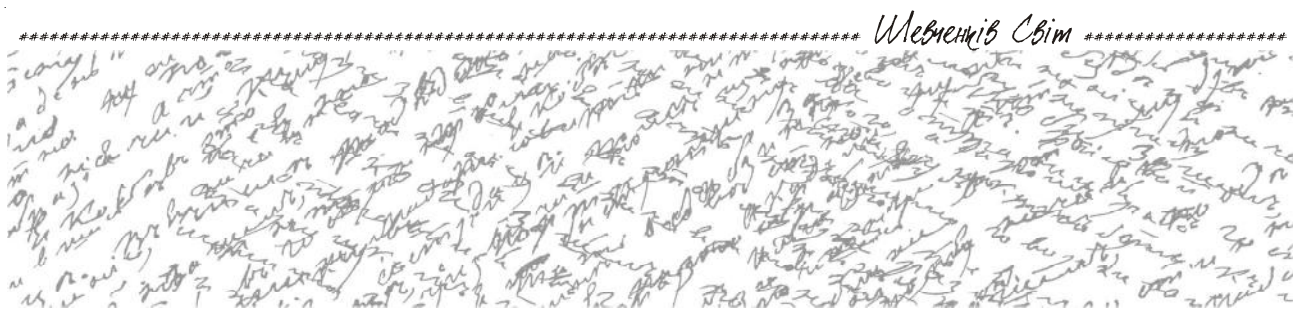
**ПРО ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ
СВЯТО НА ХАРКІВЩИНІ**

Ейфорійно-величним акордом Міжнародного Шевченківського свята "В сім'ї вольній, новій" став заключний гала-концерт у Харківському оперному театрі. Настільки величним і духотворчим, що захотілося підняти булаву (що я й зробила) і махнути нею над усім зросійщеним Харковом, над усією Україною, щоб ще й нею (зримо!) отямити-спохватити нас усіх: ми є!

Той акорд, у якому злилося ширцево-будливе Шевченкове слово і пісня (а звучали поезії "Світе ясний, світе тихий", "Мені однаково...", "Послання", "І виріс я на чужині"; лунали "Сонце заходить, гори чорніють", "Садок вишневий коло хати", "Рече та стогне Дніпр широкий", "Заповіт") був ніби знаком оклику – ми є! почуйте нас!

Щоправда, чути Шевченка, Україну (скромно представлену по одному письменникові – і то не від кожної області), відверто кажучи, харківська влада не хотіла (а міг би на пару годин, якщо не на Чернечу гору, то на традиційне міжнародне свято ще й президент вертольотом прилетіти).

Не хотіла, бо мало хто із харків'ян знав про це свято, яке щорічно відбувається почергово у кожній області. Удвадцятьчетверте – в Харківській. Жодного біг-борда, жодного рекламного полотна про цю подію не те що в області, у самому Харкові не було! Хіба що скромне оголошення про

гала-концерт біля самого оперного театру.

Не хотіла чути влада, очевидно, і письменників, бо ж 22 травня, у день перепоховання Т. Шевченка, біля пам'ятника Кобзареві відбулося тільки мовчазне покладання квітів. І то – після фотографування (це для других та третіх заступників Добкіна-Керноса – важливіше). Національну спілку письменників, яка би мала бути в авангарді всього дійства, взагалі організатори хотіли "маргіналізувати" від цього священного ритуалу, виставивши замість голови НСПУ Віктора Баранова та мене як представниці Шевченкового краю, "ряджених" у чорну форму невідомого походження хлопчиків-козачків (до речі, і в програмі заходів щодо відзначення 200-річчя на державному рівні серед виконавців – НСПУ практично відсутня). Голова, щоправда, категорично відмовився від такого "реверансу": ми взяли із ним квіти і, не дочекавшись, коли аж у самому кінці згадають "незлим, тихим словом" і присутніх там нас, митців українського слова, поклали їх до підніжжя генія нашого духу.

Планувалося якщо не біля пам'ятника Шевченкові, так обов'язково в оперному театрі вручення символічної булави представникам черкаського краю, де наступного року буде відбуватися 200-річний ювілей Т. Шевченка. Обов'язково мали виступити (як це і було би логічно у контексті цього свята) присутні в Харкові лауреати Шевченківської премії. Проте виступів біля Шевченка не допустили, а слово від усього письменницького коша пообіцяли надати тільки голові – В. Баранову. І тут лідер НСПУ виявив свою принципову позицію, практично змусивши організаторів фінального концерту надати слово Любові Голоті, Анатолієві Кичинському, Петрові Перебийносу та народному артистові України Олесеві Харченку (одному із співаків відомого квартету "Явір"). Виступ усіх чотирьох додав вечорові того духовного зрушення, яке очевидно і боялися схитнути в національно-патріотичної інтелігенції під пильним Тарасовим зором. Булаву ж таки вручили "за спиною" Кобзаря – недалеко на літній сцені міського парку, де, окрім письменників та артистів – дітлахів із мистецької школи та народних аматорських колективів, – не було навіть харків'ян. Прикро. Тоді мені подумалось: невже так бояться Шевченка, енергетика і слова, і духу якого здатна викликати спротив отому всьому чужинському, яке постійно намагаються уживити нам, українцям, видворюючи оте одвічне вчування волелюбності?

Втішили, як завжди, зустрічі митців із читачами районів Харківської області – Балаклійського, Богодухівського, Валківського, Зміїнського, Дергачівського, Печенізького, Харківського. Учні, вчителі, бібліотекарі, прості селяни та робітники слухали рідне українське слово і розуміюче-спрагло сприймали виступи представників творчої інтелігенції.

Я була у Балаклії. Там нас зустріли тепло і на рівні голови районної ради, і в місцевому ліцеї. Тут, у цьому навчальному закладі, трапилася несподівана приємна нагода мені як голові журі Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості "Об'єднаймо, брати мої", який відбувався традиційно цьогоріч у Києві, привітати одинадцятикласницю – лауреатку цього конкурсу від Харківської області. Дівчина мріяла під час вручення нагороди побувати

на Чернечій горі у Шевченковому краї. Проте її сподівання не справдилися: уперше 22 травня, в день перепоховання Тараса Шевченка, святкового нагородження учнів-переможців зі всієї України не відбулося: не вистачило в держави коштів і на цю, украй важливу для майбутньої української еліти, (якщо хочете – енергії національного відродження) хвилююче-пам'ятливу мить. І вже пізніше, коли я повернулася з Харкова, мною оволоділи сумніви: а що би ця дівчина, як і інша учнівська молодь з України, відчула, потрапивши під ту "муштру" однієї з представниць Черкаського обласного управління освіти, яка під Тарасовою горою істерично під спекотливим сонцем кількагодинно "шикувала" юних лауреатів нашого, Шевченкового краю? Ті діти, як мені розповідали добре знайомі освітяни, не побачили ні самої Тарасової гори, ні музею, натомість чекали, поки владна еліта зміряє столичними лакованими черевиками висоту (ні, не духу) – самої Чернечої гори...

На жаль, не всі охочі харків'яни з інших районів змогли дочекатися мистецьких десантів: кількаразовий перерахунок кошторису на Міжнародне Шевченківське свято був зведений до мінімуму. Як результат – письменницька делегація скорочена була удвічі, а сама програма звужена із чотирьох – до двох днів (21 та 22 травня).

На кому (чи чому) економимо, панове?

На духові. Ущербність духу дорівнює самознищенню. І чи не ховається за оздобу так званих принагідних (під дати) "шевченколюбів" знищення справжнього Шевченка – у "свіжоспечених", непрофесійно укладених дорогих фоліантах, присвячених Поетові; у відреставрованому "під Європу" музеї, де годі шукати природнього духу Поета?..

Наступне Міжнародне Шевченківське свято – символічне. Проходитиме у нашому, в Тарасовому краї. І так хочеться, щоб світ таки по-справжньому вчув глиб духу наших земляків. Нерозтрачених на спрагу тримати булаву Шевченкового духу.

***** Шевченків Світ *****